

ÎNCHEIERE

27 mai 2024

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Lilia Roic-Botezatu
Diana Stănilă

Grefier

Stanislav Ungureanu

Cu participarea:

Reprezentantului părâtei, avocatului

Roger Gladei

examinând în ședință publică propunerea reclamantului Vitalie Stratan de recuzare a membrului-raportor al Completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, judecătorului Oxana Parfeni,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Vitalie Stratan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisie,

constată:

La 15 aprilie 2024, Vitalie Stratan a depus cerere de contestare împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, solicitând anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 9 din 28 februarie 2024 cu privire la evaluarea reluată a lui Vitalie Stratan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisie.

Prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 20 din 16 februarie 2024 „Cu privire la modificarea Dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022 cu

privire la instituirea completului de judecată special”, a fost modificată componența Completului de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, după cum urmează: Ion Malanciuc (președinte), Oxana Parfeni și Boris Talpă (judecători), membru supleant: Igor Mânăscuț.

La 22 aprilie 2023, prezenta cauză a fost repartizată în mod automat-aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, spre examinare în primă instanță judecătorului-raportor Oxana Parfeni.

Prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 89 din 14 mai 2024 „Cu privire la modificarea Dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022 cu privire la instituirea completului de judecată special”, a fost modificată componența completului de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, după cum urmează: Ion Malanciuc – președinte, judecător, Oxana Parfeni și Diana Stănilă – judecători. Membru supleant fiind desemnat judecătorul – Lilia Roic-Botezatu.

Examinarea cauzei cu participarea părților a fost stabilită pentru data de 20 mai 2024, ora 11:00.

La 17 mai 2024, reclamantul Vitalie Stratan a depus prin intermediul poștei electronice propunere de recuzare a membrului-raportor al Completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, judecătorului Oxana Parfeni, de la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ.

În esență, reclamantul a specificat că examinarea cauzei respective cu participarea judecătorului Oxana Parfeni nu întrunește cerințele stabilite de art. 6 §1 din Convenție, or, magistratul nu întrunește criteriile de „independent” și „imparțial”.

Prin „independentă” se înțelege independența față de alte puteri (executivă și legislativă). La caz, însă, prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023 s-a dispus transferarea temporară, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023, în funcția de judecători ai Curții Supreme de Justiție, a mai multor judecători din instanțele ierarhic inferioare, inclusiv a judecătorului Oxana Parfeni. Iar, prin hotărârea nr. 506/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a prelungit termenul de transfer temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, pentru judecătorul Oxana Parfeni de la Judecătoria Chișinău.

Reclamantul a remarcat că, având în vedere principiul statului de drept, o „instanță” trebuie să fie întotdeauna constituită „potrivit legii”, în caz contrar fiind lipsită de legitimitatea necesară într-o societate democratică pentru a audia cauzele persoanelor de drept privat.

La fel, reclamantul a menționat că, deși instanța de judecată din care face parte judecătorul Oxana Parfeni este instituită contrar Legii, adică contrar art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și nu la legile naționale, prezenta cerere de recuzare nu este un dezacord cu normele naționale care atribuie caracter legal al

instanței investite să judece prezenta cauză, dar la existența temeiurilor de incompatibilitate (recuzare) a judecătorului de a participa la examinarea cauzei.

În acest sens, reclamantul a notat că, imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză; și, de asemenea, potrivit unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

Reclamantul a învederat că activează în funcția de judecător în cadrul Judecătoriei Chișinău, fiind numit în funcție prin Decretul Președintelui RM nr. 1653-IV din 13 mai 2008. Totodată, Oxana Parfeni la fel activează în calitate de judecător în cadrul Judecătoriei Chișinău, fiind numită în funcția de judecător prin Decretul Președintelui RM nr. 1014-VII din 26 februarie 2014. Astfel, Stratan Vitalie și Oxana Parfeni sunt colegi de mai bine de 10 ani, faptul dat fiind cunoscut tuturor persoanelor, atât în cadrul sistemului judecătoresc, cât și publicului (justițiabililor), care urmăresc efectuarea justiției în statul de drept Republica Moldova. Mai mult decât atât, Stratan Vitalie în mai multe perioade a exercitat funcția de Președinte interimar al Judecătoriei Chișinău, având funcție administrativă cu atribuții corespunzătoare, prevăzute de lege, care se răsfrângeau inclusiv în privința judecătorului Oxana Parfeni. Iar, obiectul prezentei acțiuni în contencios administrativ îl constituie decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 9 din 28 februarie 2024 cu privire la evaluarea reluată a lui Vitalie Stratan, candidat pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii. Circumstanțele respective expres indică în privința faptului că, examinarea cauzei în care Stratan Vitalie este reclamant, iar colega sa – Oxana Parfeni este judecător-raportor, reprezintă temei ce determină lipsa imparțialității ultimului la examinarea cauzei, atât potrivit unui demers subiectiv, cât și potrivit celui obiectiv.

Mai mult decât atât, judecătorul Oxana Parfeni, fiind judecător cu funcții permanente la Judecătoria Chișinău (instanța de prim nivel din cele trei nivele din Republica Moldova, adică în instanță de judecată inferioară), este judecător temporar la Curtea Supremă de Justiție, care *a priori* nu are dreptul să judece în fond o cauză în contencios administrativ inițiată de un magistrat din instanța de judecată de același grad de jurisdicție, din care face parte atât reclamantul Stratan Vitalie, cât și judecătorul Oxana Parfeni (judecător-raportor pe caz). Or, competența de a examina prezenta cauză o au doar judecătorii permanenți ai Curții Supreme de Justiție. Respectiv, judecătorul Oxana Parfeni (judecător-raportor pe caz) nu este un judecător inamovibil al Curții Supreme de Justiție, or, inamovibilitatea este o puternică garanție a independenței judecătorului, fiind o măsură de protecție a acestuia și o garanție oferită justițiabililor despre certitudinea independenței magistratului.

Modul în care judecătorul Oxana Parfeni a fost transferat temporar și se menține în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție probează caracterul dependent al acestuia față de puterea executivă și politică din Republica Moldova, precum și a altor persoane care au interes în prezenta cauză de contencios administrativ și afectează puternic garanția de independență a magistratului a cărui recuzare se solicită.

Din acest punct de vedere există o prezumție verosimilă că judecătorul Oxana Parfeni (judecător-raportor pe caz) nu este un magistrat independent și imparțial, care ar putea să judece prezenta cauză fără de a crea indicii de necesitatea recuzării.

În ședința de judecată, reclamantul Vitalie Stratan nu s-a prezentat, dar prin cererea depusă electronic la 17 mai 2024 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtei, Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocatul Roger Gladei a solicitat respingerea recuzării judecătorului Oxana Parfeni, ca fiind neîntemeiată.

Examinând în ședință de judecată publică propunerea reclamantului Vitalie Stratan de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Completul de judecată special instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Conform art. 14 alin. (4) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în cazul abținerii sau recuzării membrului completului de judecată special, examinarea cererii respective se face de către ceilalți membri ai completului special, cu substituirea membrului a cărui abținere sau recuzare se discută de către membrul supleant. În cazul admiterii cererii de recuzare sau abținere, cauza se examinează cu substituirea judecătorului vizat de către membrul supleant.

Prevederile art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022 statuează că, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

Prin urmare, se rețin ca relevante prevederile art. 202 alin. (1), (3)-(4) din Codul administrativ, conform cărora judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50. Declarația de abținere sau cererea de recuzare se face în scris, cu indicarea motivelor și anexarea probelor pertinente. Recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 52 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, în temeiurile prevăzute la art. 49 și 50, participanții la procedura administrativă pot recuza persoanele care acționează pentru autoritatea publică în această procedură până la finalizarea ei. Cererea de recuzare se depune în scris sau verbal prin consemnarea ei într-un proces-verbal. Decizia cu privire la cererea de recuzare se ia în decursul unei săptămâni și se comunică în scris participanților.

Conform art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură.

Totodată, în conformitate cu art. 50 alin. (1) din Codul administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

Alin. (2) al aceluiași articol stipulează că motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică:

a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;

b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;

c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii;

d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că motivele invocate de către reclamantul Vitalie Stratan nu cad sub incidența art. 50 din Codul administrativ.

Argumentele care au fost invocate drept temei de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție Oxana Parfeni se referă, în esență, la dezacordul acestuia cu privire la modul de numire a acestui magistrat în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, circumstanță care nu cade sub incidența art. 50 din Codul administrativ și care ar constitui o suspiciune de lipsă de independență și imparțialitate.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, cadrul legal care a servit drept temei pentru transferul temporar, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023, termen prelungit până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, al unor judecători, inclusiv a Oxanei Parfeni, este Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, care este în vigoare și poartă un caracter obligatoriu, fiind executorie și opozabilă tuturor subiecților de drept.

La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că potrivit prevederilor art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023, s-a dispus transferarea temporară, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023, în funcția de judecători ai Curții Supreme de Justiție, a mai multor judecători din instanțele ierarhic inferioare, inclusiv a judecătorului Oxana Parfeni.

Prin hotărârea nr. 506/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a prelungit termenul de transfer temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, pentru judecătorii: Aliona Donos de la Judecătoria Bălți, Sergiu Daguța de la Curtea de Apel Chișinău, Ion Malanciuc de la Judecătoria Criuleni, Viorica Puica de

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Oxana Parfeni de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Boris Talpă de la Curtea de Apel Chișinău și Ghenadie Eremciuc de la Judecătoria Bălți.

Totodată, prin hotărârea nr. 507/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a transferat temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, începând cu data de 12 noiembrie 2023, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, judecătorii Diana Stănilă de la Curtea de Apel Bălți și Igor Mânăscuță de la Curtea de Apel Chișinău.

Mai mult ca atât, prin decizia Curții Constituționale nr. 100 din 10 august 2023 (dosarul nr.123a/2023) de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 123a/2023, nr. 159g/2023 și nr. 169g/2023 pentru controlul constituționalității art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (transferul temporar al unor judecători la Curtea Supremă de Justiție), s-au declarat inadmisibile sesizările pentru controlul constituționalității art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, depuse de Vlad Bătrîncea și Adrian Albu, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, de avocații Nicolae Posturusu, Petru Balan și Ion Vîzdoga, în interesele lui Igor Dodon, parte în dosarul nr. 1r-arest-3/2023, pendinte la Curtea Supremă de Justiție, precum și de către Neonila Casian, reclamantă în dosarul nr. 2ra-1654/2022, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, suportul legal care a servit drept temei pentru transferul temporar, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecători, începând cu 12 noiembrie 2023, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, a unor judecători din cadrul instanțelor judecătorești naționale, inclusiv a judecătorului Oxana Parfeni, este Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (art. 21 alin. (8)), care la moment este în vigoare, poartă un caracter obligatoriu, este executorie și este opozabilă tuturor subiecților de drept.

Pe cale de consecință, prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 89 din 14 mai 2024 „Cu privire la modificarea Dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022 cu privire la instituirea completului de judecată special”, a fost modificată componența completului de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, după cum urmează: Ion Malanciuc – președinte, judecător, Oxana Parfeni și Diana Stănilă – judecători. Membru supleant fiind desemnat judecătorul – Lilia Roic-Botezatu.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge propunerea reclamantului Vitalie Stratan de recuzare a membrului-raportor al Completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, judecătorului Oxana Parfeni, de la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ.

În conformitate cu art. 50, art. 52, art. 202 alin. (1), (3)-(4) și art. 230 din Codul administrativ, precum și în corespundere cu art. 53 și art. 54 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se respinge propunerea reclamantului Vitalie Stratan de recuzare a membrului-raportor al Completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, judecătorului Oxana Parfeni, de la examinarea cauzei de contencios administrativ intentate la cererea de contestare depusă de Vitalie Stratan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisie.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Lilia Roic-Botezatu

Diana Stănilă